

VOORSTEL MET TOELICHTING

**tot het aangaan van een
associatieovereenkomst tussen**

de Presbyterian Church of Ghana

en

de Protestantse Kerk in Nederland

**Generale synode,
16 september 2010**

MDO 10.02

Associatieovereenkomst tussen

the Presbyterian Church of Ghana

vertegenwoordigd door de preses en de algemeen secretaris van de generale synode

de Protestantse Kerk in Nederland,

vertegenwoordigd door de preses en scribe van de generale synode.

Inleiding.

I. Overeenstemming in geloof en kerkorde en gemeenschappelijke geschiedenis.

I-1. De Protestantse Kerk in Nederland

De Protestantse Kerk in Nederland is volgens haar kerkorde 'gestalte van de ene heilige apostolische en katholieke of algemene christelijke Kerk die zich, delend in de aan Israël geschonken verwachting uitstrekt naar de komst van het Koninkrijk van God'.

'Levend uit Gods genade in Jezus Christus vervult de kerk de opdracht van haar Heer om het Woord te horen en te verkondigen. Betrokken in Gods toewending tot de wereld, belijdt de kerk in gehoorzaamheid aan de Heilige Schrift als enige bron en norm van de kerkelijke verkondiging en dienst, de drie-enige God, Vader, Zoon en Heilige Geest.

De kerk belijdt telkens opnieuw in haar vieren, spreken en handelen Jezus Christus als Heer en Verlosser van de wereld en roept daarmee op tot vernieuwing van het leven in cultuur, maatschappij en staat. De kerk getuigt voor mensen, machten en overheden van Gods beloften en geboden en zoekt daarbij de samenspraak met andere kerken'.

De Protestantse Kerk in Nederland is - in 1 mei 2004 – tot stand gekomen door de vereniging van de Nederlandse Hervormde Kerk, de Gereformeerde Kerken in Nederland en de Evangelisch-Lutherse Kerk in het Koninkrijk der Nederlanden.

I-2. De Presbyteriaanse Kerk van Ghana

De Presbyteriaanse Kerk van Ghana wordt als volk van God geregeerd door een geheel van regels en principes die gebaseerd zijn op de Schrift en die de overmacht en het gezag van de Schrift en de centrale rol van God benadrukken. Deze regels en principes zijn neergelegd in de kerkorde van de Presbyteriaanse Kerk van Ghana. De Presbyteriaanse Kerk van Ghana 'als deel van de universele kerk' zoals is uitgedrukt in 'het tweede deel' (Kerkorde en ordinanties van de kerk) 'gelooft en aanbidt één God: Vader, Zoon en Heilige Geest. Ze bevestigt haar geloof in het Evangelie van de soevereine genade en liefde van God waarin Hij door Jezus Christus, Zijn enige Zoon, onze Heer, die is vleesgeworden, gekruisigd en opgestaan, op berouw en geloof de vergeving der zonden vrijelijk schenkt, de vernieuwing door de Heilige Geest en eeuwig leven aan alle mannen en vrouwen; en die hen de opdracht geeft om in de gemeenschap van het geloof te leven en alle mannen en vrouwen in de gehele wereld op te roepen om het Koninkrijk van God binnen te gaan'.

De Presbyteriaanse Kerk van Ghana is het resultaat van het werk van het Bazeler Zendingsgenootschap die mensen vanuit Zwitserland en Zuid-Duitsland in 1828 uitzond naar wat toen de Goudkust werd genoemd. In de tweede helft van de 19^e eeuw rekruteerde het Bazeler Zendingsgenootschap een groep werkers vanuit West-Indië die tot de Evangelische Broedergemeente behoorden. Deze groep was van groot belang voor het verstevigen van het werk in die eerste periode en wordt in de Presbyteriaanse Kerk van Ghana zeer gerespecteerd.

Gedurende de Eerste Wereldoorlog zond de Verenigde Vrije Kerk van Schotland zendelingen naar de Goudkust, om leiding te geven in de kerk gedurende de periode waarin Duitssprekende zendelingen niet in de toenmalige Engelse kolonie mochten werken. Zij introduceerden het presbyteriaanse kerksysteem. Na de oorlog werkten de Bazeler Zending en de Schotse kerk samen. In 1926 leidde dit tot de officiële aanvaarding van de presbyteriaanse inrichting van de kerk en tot de keuze van de naam die daar uitdrukking aan geeft.

De kerk heeft 445.000 leden. De kerk bestaat uit 1865 gemeenten en 400 'Preekpunten'. Het gaat hierbij om plaatsen waar een groep mensen een gemeente vormt (soms door middel van huissamenkomsten) zonder dat er reeds sprake is van een officiële gemeente.

De gemeenten zijn onderverdeeld in regio en 13 classes.

Vanaf de jaren vijftig is nauwe samenwerking tot stand gekomen met de Nederlandse Hervormde Kerk via de Raad voor de Zending.

I-3. De Presbyterian Church of Ghana is –evenals de Protestantse Kerk in Nederland- lid van de Wereldraad van Kerken en van de Wereldgemeenschap van Hervormde/Gereformeerde Kerken. Bovendien is de Presbyterian Church van Ghana lid van de All African Council of Churches.

II. Relevante kerkordelijke regelingen Protestantse Kerk in Nederland

II-1. Kerkordelijke regeling Protestantse Kerk in Nederland

De Protestantse Kerk in Nederland is overeenkomstig haar kerkorde als gestalte van de ene heilige apostolische en katholieke of algemene christelijke Kerk, 'geroepen om de eenheid, de gemeenschap en de samenwerking met andere kerken van Jezus Christus te zoeken en te bevorderen'.

Daarom zoekt en bevordert de kerk in al haar geledingen deze eenheid, gemeenschap en samenwerking met andere kerken.

De Protestantse Kerk in Nederland kan - naast de samenwerking met andere kerken in oecumenische organisaties - ook 'bilaterale relaties' aangaan: relaties van kerk tot kerk.

II-2. Regelingen inzake nauwere betrekkingen

Nauwere betrekkingen kunnen worden aangegaan met 'kerken waarmee de Protestantse Kerk in Nederland door bijzondere banden van belijdenis en geschiedenis is verbonden' (ord. 14-4-1).

De bijzondere betrekking kan vormgegeven worden

- in een regeling betreffende het over en weer verlenen van het gastlidmaatschap aan de leden van de kerken,
- in het over en weer aanvaarden van attestaties,
- in het wederzijds verlenen van de bevoegdheid tot de bediening van Woord en sacramenten aan predikanten,
- in het zenden van afgevaardigden naar elkaars synoden en
- door andere overeenkomstige middelen (ord. 14-4-3)
- terwijl tevens kan worden besloten dat een predikant van de desbetreffende andere kerk, met in achtneming van door de generale synode vastgestelde bepalingen
- bevoegd is tot het verrichten van andere werkzaamheden in de Protestantse Kerk in Nederland,
- bevoegd is zich beroepbaar te stellen in de Protestantse Kerk in Nederland (ord. 14-4-4).

II-3. Associatie

Een verdergaande geloofs- en kerkgemeenschap is mogelijk met kerken, dan wel gemeenten van andere kerken, waarmee genoegzame overeenstemming bestaat in geloof en kerkorde; in dat geval kan daartoe met de betrokken kerk een associatieovereenkomst worden aangegaan (ord. 14-5-1).

Een associatieovereenkomst bevat

- in elk geval regelingen inzake de in artikel 4-3 en 4 genoemde mogelijkheden tot vormgeving van de bijzondere betrekkingen;
- tevens kan daarin worden vastgelegd op welke wijze - als waarnemer, adviserend dan wel stemhebbend lid - kan worden deelgenomen aan ambtelijke vergaderingen van de kerk.

Over het aangaan van een associatieovereenkomst dienen de klassicale vergaderingen te worden gehoord.

III. Relevante kerkordelijke regelingen Presbyterian Church of Ghana

III -1. Vier modellen voor betrekkingen

a. Model voor niet-aansluiting

Dit model is bestemd voor die gemeenten van de Presbyterian Church of Ghana in het buitenland die er de voorkeur aangeven zich niet aan te sluiten bij een kerk in het land van vestiging hoewel zij wel een relatie hebben met een gastgemeente, die bijvoorbeeld voorziet in het gebruik van gebouwen.

Zij worden op dezelfde wijze beschouwd als gemeenten van de Presbyterian Church of Ghana in Ghana en onderhouden daarom directe banden met de Presbyterian Church of Ghana. De Presbyterian Church of Ghana zal er naar streven zulke gemeenten te voorzien van predikanten.

b. Model van aansluiting

Dit model is bestemd voor die gemeenten van de Presbyterian Church of Ghana in het buitenland die er de voorkeur aan geven zich zowel op het niveau van de gemeente als in bovenplaatselijke administratieve systeem van de gastkerk te integreren.

Zij onderhouden hun banden met de Presbyterian Church of Ghana via het administratieve systeem van die betreffende gastkerk en leggen verantwoording af aan en rapporteren aan de administratie van de gastkerk.

c. Model van partnerschap

Dit model is bestemd voor gemeenten van de Presbyterian Church of Ghana in het buitenland die gemeente van de Presbyterian Church of Ghana willen blijven met bij voorkeur een predikant van de Presbyterian Church of Ghana binnen het administratieve systeem van een partnerkerk. Op verzoek van de partnerkerk zal de Presbyterian Church of Ghana zorg dragen voor een predikant. De partnerkerk zal deze predikant voor een bepaalde periode ondersteunen.

d. Oecumenisch model

Dit model is bestemd voor gemeenten van de Presbyterian Church of Ghana die er de voorkeur aan geven om een levensvatbare gemeente te vormen samen met andere Ghanese kerken, zoals bijvoorbeeld de Methodistenkerk.

Een ander model is ontwikkeld in Nederland:

e. Model van associatie

Dit model doet recht aan de historische –en nog steeds bestaande– relatie die de Protestantse Kerk in Nederland en de Presbyterian Church of Ghana verbindt in hun zendingswerk in partnerschap in Ghana.

Nu de Presbyterian Church of Ghana ook in Nederland bestaat, is hetzelfde partnerschap voorzien voor het werk in Nederland.

Het model definieert de nauwe relatie tussen de Protestantse Kerk in Nederland en de Presbyterian Church of Ghana op nationaal niveau om daarmee de mogelijkheid te scheppen om op plaatselijk niveau in Nederland met elkaar samen te werken.

IV. Gedeelde geschiedenis tussen de Presbyterian Church of Ghana en de Protestantse Kerk in Nederland.

IV-1. Relatie op nationaal niveau

De Protestantse Kerk in Nederland (dan wel één van de voorgangers daarvan, i.c. de Nederlandse Hervormde Kerk) heeft reeds vele jaren een relatie met de Presbyterian Church of Ghana.

In de jaren vijftig zijn deze contacten namens de (hervormde) kerk onderhouden vanuit de Raad voor de Zending en de werelddiaconale organen. De samenwerking met de Presbyterian Church of Ghana wordt thans met name vormgegeven door Kerkinactie (in samenwerking met ICCO) in verschillende projecten (theologisch onderwijs/kadervorming, onderwijs, medisch werk, landbouw, kinderen en jongeren, etc.). Bij deze projecten wordt op verzoek gezorgd voor menskracht en financiële ondersteuning.

IV-2. Relatie op plaatselijk niveau

De Protestantse Gemeente te Gaasperdam en de Protestantse Gemeente te Bijlmermeer (aanvankelijk beide nog een Hervormd/Gereformeerde kerkgemeenschap) zijn in 1999/2000 gestart met het beleggen van Engelstalige diensten in het kerkcentrum De Drie Stroom in Gaasperdam. Na enige tijd werden deze diensten per zondag bezocht door zo'n 80 tot 100 mensen, voornamelijk Ghanese die lid zijn van de Presbyterian Church of Ghana.

Er is vervolgens een speciaal project ontwikkeld en opgestart: *Kerk-zijn met verschillende culturen*. Een van de (3 toenmalige) predikanten werd hiervoor voor een derde van zijn werktijd 'vrijgesteld', terwijl ook de beide andere predikanten bij de uitvoering van dit beleid zijn betrokken. Landelijk is dit project vanuit de dienstenorganisatie ondersteund.

De activiteiten in het kader van het project hebben zich na enige tijd vooral gericht op de ontwikkelingen binnen de Ghanese Presbyteriaanse groep in Amsterdam-Zuidoost en hun relatie met de SoW-gemeenten van Gaasperdam en de Bijlmermeer en omgekeerd. Met als resultaat:

- de vorming van een voorlopige Ghanese interimcomité c.q. kerkenraad (bestaande uit gekozen ambtsdragers: 4 vrouwen en 4 mannen) om een Presbyteriaanse Ghanese gemeente op te richten,

- de oprichting van een vrouwengroep,
- de oprichting van een Bijbelstudie en gebedsgroep en
- de oprichting van een kerkkoor.

Tijdens de (Engelstalige) diensten werd in de kinderdienst Nederlands gebruikt.

Er waren naast de Ghanese diensten op gezette tijden gezamenlijke diensten en er was een gezamenlijke gemeentedag. De Ghanese presbyteriaanse gemeentevergadering en de beide kerkenraden van de Protestantse (Hervormd/Gereformeerde) gemeenten stemden in met een 3 partijenmodel waarbinnen zowel eigenheid als gezamenlijkheid vorm en inhoud konden krijgen.

Een en ander heeft geresulteerd in de oprichting van de Presbyterian Church of Ghana-Emmanuel Congregation Amsterdam-Zuidoost (hierna: PCG-Amsterdam); deze gemeente is op 19 oktober 2003 geïnaugureerd door de voorzitter van de Presbyterian Church of Ghana, Rev. Dr. Samuel Prempeh. Zo werd de PCG-groep Amsterdam een (overzeese) gemeente van de Presbyterian Church of Ghana. Bij diezelfde gelegenheid werd een groep leden van de Presbyterian Church of Ghana in Den Haag geïnaugureerd als gemeente van de PCG in Den Haag. Zij onderhielden en onderhouden nog een relatie met de protestantse Duinzichtkerkgemeente, die verder kan worden ontwikkeld.

Met medeweten van de Protestantse Kerk in Nederland en de Presbyterian Church of Ghana is een associatiecommissie, gevormd door de twee protestantse gemeenten en de gemeente van de Presbyterian Church of Ghana, begonnen met het opstellen van een associatieovereenkomst tussen de Presbyterian Church of Ghana en de Protestantse Kerk in Nederland op nationaal niveau met het oog op de plaatselijke situatie.

V. Overwegende

1. Dat er een bijzondere relatie is in belijden en geschiedenis en overeenstemming in geloof en kerkorde;
2. Dat zowel de Presbyterian Church of Ghana als de Protestantse Kerk in Nederland een calvinistisch/gereformeerde traditie hebben.
3. Dat er een langdurige samenwerkingsrelatie is tussen de Presbyterian Church of Ghana en (een voorganger van) de Protestantse Kerk in Nederland;
4. Dat zowel voor de Protestantse Kerk in Nederland als voor de Presbyterian Church of Ghana geldt dat de leiding in de kerk (incl. de gemeenten) is toevertrouwd aan vergaderingen:
 - a. voor de Presbyterian Church of Ghana in haar geheel is dat de generale synode ('General Assembly'), die - naast het opzicht, de zorg voor de missionaire arbeid en het zendingswerk en het onderhouden van de oecumenische relaties - ook tot taak heeft, zelf of samen met partners, zorg te dragen voor de inrichting en beheren van diaconale instellingen;
 - b. voor de Protestantse Kerk in Nederland is dat de generale synode, die eveneens - naast de zorg voor de oecumenische arbeid van de kerk - mede tot taak heeft de vervulling van de missionaire/zendings- en diaconale opdracht van de kerk;
5. Dat beide kerken lid zijn van dezelfde oecumenische organisaties (Wereldraad van Kerken en Wereldgemeenschap van Hervormde/Gereformeerde Kerken - WCRC). De PCG bovendien lid is van de All African Council of Churches;
6. Dat zowel de gemeenten van de Presbyterian Church of Ghana in Amsterdam als in Den Haag ontstaan zijn vanuit de samenwerking met gemeenten van de Protestantse Kerk in Nederland;
7.
 - a. Dat voor de gemeenten van de Presbyterian Church of Ghana de plaatselijke vergadering de kerkenraad is ('Congregation Session'), die verantwoordelijk is o.m. voor de kerkdiensten, de bediening van de sacramenten, het opzicht en het pastoraat, het diaconaat ('het bezoeken van de zieken en behoeftigen, de ouderen, de weduwen en de bedroefden'), het jeugdwerk en de zorg voor de eigendommen/bezittingen en het kerkgebouw van de gemeente;
 - b. Dat voor de gemeenten van de Protestantse Kerk in Nederland de plaatselijke vergadering de kerkenraad is, die o.m. tot taak heeft de zorg voor de dienst van Woord en sacramenten, de zorg voor de missionaire, diaconale en pastorale arbeid en de geestelijke vorming, het opzicht, en de zorg voor de vermogensrechtelijke aangelegenheden van de gemeente;
8.
 - a. Dat in de Presbyterian Church of Ghana vier ambten worden onderscheiden: het ambt van predikant, het ambt van catecheet, het ambt van senior ouderling en het ambt van ouderling; zo bestaat de kerkenraad van een gemeente van de Presbyterian Church uit predikant(en), catecheet, een senior ouderling en ouderlingen. Het diaconaat behoort tot de taken van de ouderlingen;
 - b. in de Protestantse Kerk in Nederland drie ambten worden onderscheiden: het ambt van predikant, het ambt van ouderling en het ambt van diaken; zo bestaat de kerkenraad van een

gemeente van de Protestantse Kerk in Nederland uit predikant(en), ouderlingen (incl. ouderlingen-kerkrentmeester) en diakenen.

wordt het volgende besloten:

A. (GAST)LEDEN

Verlenen van het gastlidmaatschap aan de leden van de kerken

- 1a. Leden van de Presbyterian Church of Ghana kunnen op hun verzoek door de kerkenraad van een gemeente van de Protestantse Kerk in Nederland - met inachtneming van de van toepassing zijnde bepalingen van de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland - als gastlid in deze gemeente worden ingeschreven.
- 1b. Leden van gemeenten die behoren tot de Protestantse Kerk in Nederland kunnen op hun verzoek door de kerkenraad van een gemeente in Nederland van de Presbyterian Church of Ghana als gastlid in deze gemeente worden geaccepteerd.
- 1c. Leden van de Protestantse Kerk in Nederland die woonachtig zijn in Ghana, kunnen op hun verzoek door de kerkenraad van een gemeente van de Presbyterian Church of Ghana –met inachtneming van de van toepassing zijnde bepalingen van de kerkorde van de Presbyterian Church of Ghana – als gastlid in deze gemeente worden ingeschreven.
2. Leden van de kerken die met inachtneming van het bepaalde in lid 1 zijn ingeschreven, kunnen aan het leven en werken van de desbetreffende gemeente deelnemen als waren zij leden van de gemeente.
Deze gastleden hebben in de desbetreffende gemeente op dezelfde wijze als de leden van de desbetreffende gemeente actief en passief kiesrecht.
Gastleden kunnen in de Presbyterian Church of Ghana resp. de Protestantse Kerk in Nederland niet worden afgevaardigd naar meerdere vergaderingen.

B. Attestaties

- 1a. Leden van de Presbyterian Church of Ghana kunnen - op hun verzoek en na overlegging van een door de kerkenraad van een gemeente van de Presbyterian Church of Ghana afgegeven attestatie - door de kerkenraad van een gemeente van de Protestantse Kerk in Nederland worden ingeschreven als lid van deze gemeente en daarmee van de Protestantse Kerk in Nederland.
- 1b. Leden van gemeenten die behoren tot de Protestantse Kerk in Nederland kunnen - op hun verzoek en na overlegging van een door de kerkenraad van de desbetreffende gemeente afgegeven attestatie - door de kerkenraad van een gemeente van de Presbyterian Church of Ghana worden ingeschreven als lid van deze gemeente en daarmee van de Presbyterian Church of Ghana.

C. Plaatselijke samenwerking

1. De kerkenraad van een gemeente in Nederland van de Presbyterian Church of Ghana en de kerkenraad van een gemeente van de Protestantse Kerk in Nederland kunnen besluiten een nauwe samenwerking aan te gaan op verschillende terreinen van het kerkelijk leven ter plaatse.
2. Een besluit tot zulk een samenwerking, waarin is vastgelegd welke arbeid geheel of gedeeltelijk onder gemeenschappelijke verantwoordelijkheid zal worden verricht, wordt genomen, nadat de leden van de betrokken gemeenten daarin gekend en daarover gehoord zijn.
3. De kerkenraden als bedoeld in lid 1 besluiten tot het houden van zoveel gezamenlijke vergaderingen als zij met het oog op de samenwerking van de gemeenten wenselijk achten.
4. Als de samenwerking meer omvat dan het houden van gezamenlijke vergaderingen als bedoeld in lid 3 en het beleggen van gemeenschappelijke kerkdiensten als bedoeld in artikel D., worden het besluit tot zulk een samenwerking en de daartoe opgestelde overeenkomst ter goedkeuring voorgelegd aan de daartoe aangewezen organen van de Presbyterian Church of Ghana resp. van de Protestantse Kerk in Nederland.

D. Gemeenschappelijke kerkdiensten

1. De kerkenraden van een gemeente van de Presbyterian Church of Ghana en van een gemeente van de Protestantse Kerk in Nederland kunnen besluiten tot het houden van gemeenschappelijke kerkdiensten ter plaatse. Deze gemeenschappelijke kerkdiensten staan onder gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de beide kerkenraden.

2. In gemeenschappelijke kerkdiensten kunnen voorgaan zij die in de Presbyterian Church of Ghana of in de Protestantse Kerk in Nederland bevoegd zijn tot het voorgaan in erediensten, naar de bevoegdheden die deze voorgangers in de eigen kerk hebben.
3. Het houden van gemeenschappelijke kerkdiensten kan ook de bediening van doop en avondmaal omvatten, indien de kerkenraden als bedoeld in lid 1 overeenstemming hebben verkregen inzake de toelating tot de doop en de deelname aan het avondmaal.
4. Degene die in een gemeenschappelijke kerkdienst wordt gedoopt, wordt als dooplid ingeschreven in het register van de gemeente van de Presbyterian Church of Ghana of van de gemeente van de Protestantse Kerk in Nederland, op aanwijzing van de gedoopte resp. van de ouders of verzorgers.
5. Degene die in een gemeenschappelijke kerkdienst openbare belijdenis van het geloof heeft afgelegd, wordt als belijdend lid ingeschreven in het ledenregister van de gemeenten van de Presbyterian Church of Ghana of van de gemeente van de Protestantse Kerk in Nederland, op aanwijzing van de betrokkene.
6. Ingeval van de inzegening van een huwelijk van man en vrouw in een gemeenschappelijke kerkdienst worden de namen van hen van wie het huwelijk is ingezegend, ingeschreven in het trouwboek van de kerk resp. de gemeente, waar zij (of één van hen) ingeschreven zijn.
7. Ambtsdragers kunnen in een gemeenschappelijke kerkdienst worden bevestigd tot ambtsdrager van de gemeente van de Presbyterian Church of Ghana, of tot ambtsdrager in de betrokken gemeente van de Protestantse Kerk in Nederland, nadat zij volgens de op hen van toepassing zijnde regels daartoe geroepen, verkozen of geplaatst zijn.

E. Predikanten

E-1 Wederzijdse erkenning ambt

1. De Presbyterian Church of Ghana en de Protestantse Kerk in Nederland erkennen over en weer het ambt van predikant in de partnerkerk.
2. Predikanten en emeriti-predikanten van de Presbyterian Church of Ghana en predikanten van de Protestantse Kerk in Nederland alsmede diegenen die in de Protestantse Kerk in Nederland de bevoegdheid tot de bediening van Woord en sacramenten hebben behouden, zijn bevoegd
 - tot de bediening van Woord en sacramenten en
 - tot het verrichten van andere ambtelijke werkzaamheden in de partnerkerk, waartoe ook behoort de ordening c.q. de bevestiging van predikanten,
 een en ander met inachtneming van het overigens in deze overeenkomst bepaalde.
3. De wederzijdse erkenning omvat niet de bevoegdheid om voor te gaan in kerkdiensten, verleend aan anderen dan degenen als bedoeld in lid 2.
 Preekconsenten, verleend krachtens de eigen regelingen van de Presbyterian Church of Ghana resp. van de Protestantse Kerk in Nederland, hebben geen geldigheid in de partnerkerk.

E-2 Verrichten van predikantswerkzaamheden in de partnerkerk

1. Predikanten en emeriti-predikanten van de Presbyterian Church of Ghana kunnen worden uitgenodigd tot het verrichten in een gemeente van de Protestantse Kerk in Nederland van
 - a. hulpdiensten als bedoeld in ord. 3-27-5 dan wel
 - b. het dienstwerk van een predikant als bedoeld in ord. 3-27-6,
 een en ander met inachtneming van het bepaalde in ord. 3-27-5 resp. 3-27-6 van de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland.
2. Predikanten van de Protestantse Kerk in Nederland alsmede diegenen die in de Protestantse Kerk in Nederland de bevoegdheid tot de bediening van Woord en sacramenten hebben behouden, kunnen worden uitgenodigd in een gemeente van de Presbyterian Church of Ghana ambtswerkzaamheden uit te oefenen.
3. Alvorens wordt overgegaan tot het uitnodigen van een predikant van de partnerkerk om tot het verlenen van een opdracht tot het verrichten van werkzaamheden als bedoeld in lid 1 resp. lid 2 vergewist het moderamen van de generale synode van de Protestantse Kerk in Nederland resp. het moderamen van de generale synode van de Presbyterian Church of Ghana zich ervan dat de desbetreffende predikant
 - voldoende op de hoogte is van het leven en werken in de partnerkerk en
 - er anderszins geen belemmeringen zijn deze opdracht te verlenen.

E-3 Toelating tot het ambt van predikant en beroepbaarheid

1. Een dienstdoend predikant en proponent van de Presbyterian Church of Ghana is, nadat deze - naar het bepaalde in ord.13-12 - door of vanwege de kleine synode is toegelaten tot het ambt van predikant in de Protestantse Kerk in Nederland, beroepbaar in de Protestantse Kerk in Nederland.
2. De kleine synode kan aan de toelating tot het ambt van predikant in de Protestantse Kerk in Nederland voorwaarden verbinden.
3. Een dienstdoend predikant, beroepbaar predikant of proponent van de Protestantse Kerk in Nederland kan, nadat deze door de Presbyterian Church of Ghana is toegelaten tot het ambt van predikant in de Presbyterian Church of Ghana, benoemd worden in de Presbyterian Church of Ghana.
4. Het daartoe geëigende orgaan van de Presbyterian Church of Ghana kan aan de toelating tot het ambt van predikant in de Presbyterian Church of Ghana voorwaarden verbinden.

F. Samenwerking op bovenplaatselijk niveau

F-1 Afvaardigingen

1. Het moderamen van de generale synode van de Presbyterian Church of Ghana en het moderamen van de generale synode van de Protestantse Kerk in Nederland kunnen - op uitnodiging van de partnerkerk - afgevaardigden aanwijzen die een vergadering van de partnerkerk als waarnemer bijwonen.
2. De (algemene) klassicale vergaderingen van de Protestantse Kerk in Nederland kunnen kerkenraden van gemeenten in Nederland van de Presbyterian Church of Ghana uitnodigen een lid van de gemeente van de Presbyterian Church of Ghana de vergaderingen als waarnemer bij te laten wonen.
3. (Toekomstige) klassicale vergaderingen van de Presbyterian Church of Ghana kunnen kerkenraden van gemeenten van de Protestantse Kerk in Nederland uitnodigen een lid van de gemeente de vergaderingen als waarnemer bij te laten wonen.

F-2 Ontmoeting en samenwerking in interkerkelijke resp. oecumenische organisaties

De gemeenten van de Presbyterian Church of Ghana en (gemeenten van) de Protestantse Kerk in Nederland zijn beide vertegenwoordigd in een aantal interkerkelijke, resp. oecumenische organisaties. De in de onderscheiden organisaties aangewezen vertegenwoordigers van de beide kerken (resp. gemeenten) informeren elkaar zo nodig over de inbreng van de eigen kerk (resp. gemeente) in de desbetreffende organisaties.

F-3 Wederzijdse informatie en samenwerking

De Presbyterian Church of Ghana en de Protestantse Kerk in Nederland laten elkaar ook overigens aan het kerkelijk leven deelnemen en bevorderen met de aan de kerken ter beschikking staande middelen de tussen de kerken bestaande gemeenschap. Dit gebeurt in het algemeen door het uitwisselen van informatie over belangrijke maatregelen, en over gebeurtenissen en ontwikkelingen op hun eigen gebied en in hun oecumenische context.

De Presbyterian Church of Ghana en de Protestantse Kerk in Nederland kennen daarnaast over en weer de mogelijkheid te komen tot personele assistentie. Binnen de Protestantse Kerk in Nederland is voor deze arbeid de dienstenorganisatie c.q. Kerkinactie verantwoordelijk.

F-4 Overige diensten en faciliteiten

De gemeenten in Nederland van de Presbyterian Church of Ghana kunnen tegen betaling van de daarmee gemoeide kosten gebruik maken van andere faciliteiten en diensten van de Protestantse Kerk in Nederland.

G. SLOTBEPALINGEN

G-1 Verdere afspraken en veranderingen

1. Verdere afspraken, aanvullingen en veranderingen van deze overeenkomst kunnen door het moderamen van de generale synode van de Presbyterian Church of Ghana en de kleine synode van de Protestantse Kerk in Nederland na overeenstemming hierover schriftelijk worden gemaakt.
2. Indien de werking van een bepaling of een deel van een bepaling vervalt, wordt de geldigheid van de overige bepalingen daardoor niet aangetast. De Presbyterian Church of Ghana en de Protestantse Kerk in Nederland verplichten zich, de buiten werking geraakte bepalingen te vervangen door bepalingen die overeenkomen met de doelstelling van deze overeenkomst.

3. Afspraken anders dan bedoeld in lid 1, die door onderdelen, vergaderingen, organisaties etc. van de beide kerken worden gemaakt en in strijd zijn met het bepaalde in deze overeenkomst, hebben geen rechtskracht.
4. Indien bepalingen van de overeenkomst niet duidelijk zijn en in gevallen waarin de overeenkomst niet voorziet, beslissen het moderamen van de generale synode van de Presbyterian Church of Ghana en het moderamen van de generale synode van de Protestantse Kerk in Nederland in onderling overleg over de uitleg resp. over eventuele aanvulling van deze overeenkomst.

G-2 Ontbinding van de overeenkomst

1. Deze overeenkomst wordt gesloten voor onbepaalde tijd, en kan met een opzegtermijn van één jaar voor het einde van een kwartaal ontbonden worden.
2. Na een periode van vier jaar worden de samenwerking en de daartoe gesloten overeenkomst geëvalueerd en wordt - op grond van de uitkomsten van deze evaluatie - bezien of de overeenkomst dient te worden aangepast, aangevuld of anderszins dient te worden gewijzigd.

G-3 Slotbepaling

De overeenkomst treedt in werking met ingang van de datum van

TOELICHTING

op de voorgelegde associatieovereenkomst tussen de Presbyterian Church of Ghana en de Protestantse Kerk in Nederland

I. RELATIE PRESBYTERIAN CHURCH OF GHANA – PROTESTANTSE KERK IN NEDERLAND

De Protestantse Kerk in Nederland en de Presbyterian Church of Ghana kennen een grote verwantschap in geloof en kerkorde. Beide kerken zijn bovendien door de geschiedenis nauw met elkaar verbonden. De wortels van de Presbyterian Church of Ghana liggen in het werk van het Bazeler Zendingsgenootschap, de Evangelische Broedergemeente en de Verenigde Vrije Kerk van Schotland. Vanaf de jaren vijftig van de vorige eeuw is er een relatie ontstaan tussen de Nederlandse Hervormde Kerk en de Presbyterian Church of Ghana. Deze relatie werd onderhouden door de Raad voor de Zending. In het kader van die relatie zijn door de toenmalige Raad voor de Zending op verzoek van de Presbyterian Church of Ghana landbouwkundigen, artsen, verpleegkundigen en theologen uitgezonden naar Ghana. De relatie met de Presbyterian Church of Ghana is vervolgens voortgezet door Kerkinactie (inmiddels in samenwerking met ICCO). In dat kader is er o.a. sprake van personele uitwisseling. In het kader van wederzijdse assistentie zijn sinds 1990 twee predikanten van de Presbyterian Church of Ghana uitgezonden geweest naar Nederland.

Naast de historische banden en de verwantschap in geloof en kerkorde is er bij beide kerken vooral de sterk gevoelde overtuiging dat we bij elkaar horen: we zijn delen van één lichaam (1 Cor. 12: 12).

II. Relatie van de Presbyterian Church of Ghana met andere protestantse kerken.

Het is voor het eerst, dat de Protestantse Kerk een associatieovereenkomst sluit met een kerk buiten Nederland. De reden daarvoor is, dat de Presbyterian Church of Ghana er nadrukkelijk voor kiest om een nauwe relatie te blijven onderhouden met leden van deze kerk die zich buiten Ghana vestigen en daar tot gemeentevorming komen.

De Presbyterian Church of Ghana kent zo een groot aantal gemeenten buiten Ghana. Voor deze gemeenten zijn verschillende modellen ontwikkeld (zie paragraaf III-1 in de overeenkomst). De Presbyterian Church of Ghana hecht daarbij grote waarde aan oecumenische samenwerking tussen gemeenten van de kerk buiten Ghana en gemeenten van andere kerken waarmee overeenstemming is in geloof en kerkorde in het land van vestiging.

Die samenwerking krijgt veelal gestalte in verschillende vormen van nauwe oecumenische samenwerking. Zo is er een samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente van de Presbyterian Church of Ghana in Frankfurt en de Landeskirche van Hessen-Nassau. In Engeland is er een nauwe oecumenische relatie tot stand gekomen tussen de United Reformed Church en de Presbyterian Church of Ghana. In de Verenigde Staten is een overeenkomst gesloten tussen de Presbyterian Church of Ghana en de Presbyterian Church (USA). Leden van de Presbyterian Church of Ghana die woonachtig zijn in de Verenigde Staten, kunnen lid worden van de Presbyterian Church (USA). Wanneer het om grote aantallen leden gaat, heeft de Presbyterian Church (USA) zich er toe verplicht te voorzien in een predikant uit Ghana, die beroepen wordt binnen de Presbyterian Church (USA).

Paragraaf III-1 van deze overeenkomst maakt eveneens duidelijk, dat de Presbyterian Church of Ghana zich graag aansluit bij de modellen van de kerk waarmee samenwerking wordt gezocht. Het model van associatie zoals de Protestantse Kerk dat in haar kerkorde heeft geregeld, is wordt via deze overeenkomst door de Presbyterian Church of Ghana in feite overgenomen.

Overigens doorloopt deze overeenkomst in de Presbyterian Church of Ghana een vergelijkbare weg als in de Protestantse Kerk in Nederland: de uiteindelijke goedkeuring van de overeenkomst ligt bij de generale synode ('General Assembly').

III. Doel van deze overeenkomst.

Zoals hierboven in paragraaf IV-2 is uiteen gezet, is er in Amsterdam Gaasperdam / Bijlmermeer een gemeente ontstaan van de Presbyterian Church of Ghana. Aan de wieg van deze gemeente hebben de predikanten en kerkenraden gestaan van de Protestantse Gemeente te Gaasperdam en de Protestantse Gemeente te Bijlmermeer. Een aantal leden van de Presbyterian Church of Ghana geeft er de voorkeur aan lid te zijn van de Protestantse Gemeente te Gaasperdam. Hoe de definitieve gemeentevorming rond de uit de Presbyterian Church of Ghana afkomstige christenen er uit zal zien,

is nog onzeker. Veel is in beweging. Ter wille van de samenwerking tussen beide protestantse gemeenten, de 7 jaar oude gemeente van de Presbyterian Church of Ghana en de pastorale zorg voor die leden van de Presbyterian Church of Ghana die vooralsnog de voorkeur geven aan aansluiting bij de Protestantse Gemeente Gaasperdam of die te Bijlmermeer, is het van belang mogelijkheden te scheppen voor gastlidmaatschap, wederzijdse erkenning van de ambten, gemeenschappelijke kerkdiensten, etc.

De Presbyterian Church of Ghana hecht bovendien grote waarde aan de officiële bekrachtiging van de relatie met de Protestantse Kerk in Nederland, met het oog op de wederzijdse uitwisseling.